

Van het bestuur

Het zijn moeilijke tijden voor StOK; iedereen vindt dat we mooie boeken hebben, dat het zo uniek is dat je ze bij ons ook kan lenen – maar niemand weet een goede ruimte waar we onze mooie collectie vanaf 2018 kunnen opbergen en beheren.

Afgelopen periode heeft het bestuur met veel mensen gesproken, ons probleem van de zoektocht naar een goede ruimte voorgelegd, maar tot op heden zonder concreet resultaat. Gelukkig denken velen mee, en zo zijn we door de ene lezer op het spoor gezet van fondsen die ons mogelijk toch structureel zouden kunnen steunen, terwijl een ander ons wijst op ruimte elders in het land. Daarom gaan we 2017 toch met wat ambivalente gevoelens in. Wat gaat het ons brengen? Zijn we in het najaar bezig met een afbouwscenario of is er een nieuw perspectief en kunnen we Deventer Boekenstad met onze mooie collectie oude kinderboeken blijven verrijken?

Op dit moment weten we het nog niet en wie weet... is er nu een lezer van StOKpaardje die nog een goede weg naar een mooie ruimte voor onze collectie weet en ons dat wil komen vertellen.

2017... wat zal dit jaar StOK brengen...

Het bestuur wenst u in ieder geval alle goeds en hoopt dat u nog lang van ons StOKpaardje kan genieten.

Pim van Hulst
Voorzitter StOK

Thema 2017: Illustraties

Elk jaar kiest de redactie van het StOKpaardje een onderwerp waarover in het komende jaar in elk StOKpaardje één of meerdere artikelen verschijnen. Dit jaar kiezen wij voor 'Illustraties'. In onze collectie oude kinderboeken is een ware schat aan illustraties te vinden. Reden genoeg om hier eens apart aandacht aan te besteden.

Als ik denk aan de lievelingsboeken uit mijn jeugd, dan verschijnen er eerst plaatjes in mijn hoofd die waarschijnlijk het meeste indruk op mij hebben gemaakt. Ook als wij mensen vragen naar een bepaald boek uit hun jonge jaren, weten zij vaak niet meer titel en schrijver, maar herinneren zij zich soms wel een bepaalde afbeelding uit het verhaal.

Heel anders

Het is grappig dat het plaatje dat wij als kind zagen, er vaak heel anders uitziet dan de afbeelding die wij als volwassene in onze herinnering hebben opgeslagen. Zo herinner ik mij de toverfee uit *De drie prinsen* van Lea Smulders als een paginagrote heks met voeten zo groot als het boek zelf. Toen ik het plaatje nog eens opzocht, bleek het wel mee te vallen. Zij had wel grote voeten maar zag er lang niet zo eng uit als ik in mijn kindertijd dacht.

Plaatjes verdwenen

Ik was altijd dol op de plaatjes in mijn boeken. Zij gaven een beeld van de hoofdpersonen uit het verhaal of de omgeving waar het verhaal zich afspeelde. Het verhaal ging voor mij leven omdat ik een beeld kreeg waar ik op kon doorfantaseren. Tijdens het opgroeien verdwenen langzaam maar

zeker de plaatjes uit de boeken die bij mijn leeftijd pasten. Ik was ik daardoor erg teleurgesteld. Hadden volwassenen die plaatjes dan niet nodig om te kunnen genieten van een boek?

Een mooi voorbeeld daarvan is de *Goud-Elsje*-serie van Max de Lange-Praamsma. In de eerste twee deeltjes staan er door het hele verhaal heen illustraties. Vanaf het derde deel – als Goud-Elsje volwassen wordt – blijven de illustraties beperkt tot de omslag van het boek en de pagina naast de titelpagina. Dat gold natuurlijk niet voor alle boeken die ik las. Sprookjes en klassieke verhalen als *Niels Holgersson* en *Gullivers reizen* waren vaak wel geïllustreerd.

Als een blok

Vanaf mijn tienerjaren viel ik als een blok voor de illustraties van Hans Borrebach op de omslag van de Witte Raven-pockets. Zodra ik mijn zakgeld binnen had, vloog ik naar de boekwinkel voor een nieuw exemplaar. Het waren plaatjes van mooie – zo op het oog – gelukkige mensen, waarvan ik wel meer wilde weten. Ik tekende ze ook vaak na.

Als volwassene mis ik de illustraties, want weinig boeken zijn voorzien van afbeeldingen. De keuze voor een bepaald boek is voor mij mede afhankelijk van het uiterlijk. Vind ik de voorkant niet mooi om wat voor reden dan ook, dan blijft het boek waar het is.

Grote rol in kinderliteratuur

Illustraties spelen van oudsher een grote rol in de kinderliteratuur. Daardoor is dit voor 't StOKpaardje dus een breed onderwerp. Om dit enigszins binnen de perken te houden, maken wij de keuze voor de 20e eeuw omdat het grootste deel van de StOK-collectie uit die tijd komt. We verdelen deze periode in tijdsgewrichten: de jaren 20 en 30, de jaren 40 en 50 en de jaren 60, 70 en 80. Uit elke periode kiezen wij een aantal illustratoren, waarvan wij leven en werk zullen bespreken. In het volgende StOKpaardje besteden wij aandacht aan de jaren 20 en 30. En kijken vooral naar illustratoren die zijn beïnvloed door kunststroming De Stijl.

Tineke Aronson

Vitrines

Nadat we in november en december weer eens de boeken over Sinterklaas hadden tentoongesteld, moesten we ons alweer haasten om ook nog de Kerstboeken op tijd aandacht te geven. Bij de boeken over Sinterklaas hebben we zoveel mogelijk rekening gehouden met de tere zielen van andersdenkenden door aan de voorkant zo weinig mogelijk Zwarte Pieten te laten zien. Aan de achterkant plaatsen we ook nog een excuusbriefje met uitleg over de historische context, waarin deze boeken moeten worden gezien.

Wat werd er vroeger bij de Kerstboeken toch veel aandacht besteed aan mooie illustraties en een sprekend omslag. Maar ook deze vitrine moest na een krappe maand alweer het veld ruimen. Want na Driekoningen moeten zowel de kerstboom als de kerstvitruines worden opgeruimd. Laten we nu hopen dat het eens echt winter wordt, want het nieuwe thema is Winterboeken. De nadruk ligt op de 'Margriet Winterboeken', waarvan we er meer dan 30 in onze StOK-collectie hebben. De Geïllustreerde Pers gaf de Margriet Winterboeken vanaf 1939 uit. Het laatste Winterboek kwam uit in 1988 toen het damesblad Margriet 50 jaar bestond.

Naar hartenlust

Deze vrolijk geïllustreerde boeken bevatten spannende verhalen, puzzels, spelletjes, versjes, raadsels, strips en kleurplaten. Bekende schrijvers verleenden hun medewerking zoals: Mies Bouwhuys, Wim Meuldijk, Lea Smulders, Paul Biegel en Annie M. G. Schmidt. Ook bekende illustratoren tekenden naar hartenlust voor de Margriet Winterboeken. Zo ontwierp Fiep Westendorp van zes boeken de buitenkant Verder droegen onder meer Eppo Doeve, Piet Maree en Jan Lutz hun steentje bij. Deze boeken zijn nog tot maart te bewonderen in de hal van de Openbare Bibliotheek te Deventer, waar ze na die tijd ook te leen zijn.

Gekamde haartjes

In de staande vitrine boven in Lijsje Lorresnor het thema: 'Gezellige Winteravonden', met vertellende mamma's en pappa's onder de schemerlamp en kindertjes met pyjamaatjes aan en gekamde haartjes. Ja, toen was geluk nog heel gewoon. Maar natuurlijk wel in die kringen waar

werd gelezen. De keurigheid van het midden van de vorige eeuw ligt er dik bovenop. Maar dat is ook de charme ervan.

Model gestaan

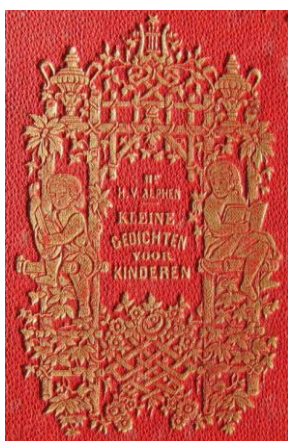
In de platte vitrine deze keer geen boeken uit eigen voorraad, maar een deel van de verzameling 'De Gelaarsde Kat' van Lot van den Akker. Omdat er in deze vitrine niet zo veel ruimte is en we er toch veel wilden tentoonstellen, liggen er alleen kleine boekjes in. Een volgende keer misschien alleen de hele bijzondere exemplaren! Maar ook nu zijn er wel aparte uitgaven van voor 1940 te vinden. Als verzamelaar is het leuk te zien hoeveel verschillende katten model hebben gestaan en hoe het verhaal is ingekort, dan wel uitgebreid.

List en bedrog

Ook pop-upboeken mochten natuurlijk niet ontbreken. Het verhaal van de Gelaarsde Kat was rond de vorige eeuwwisseling omstreden, omdat in dit sprookje door list en bedrog zowel rijkdom als de hand van de prinses wordt verkregen. Misdaad loont dus. En verder: wie nog oude, bijzondere of grappige Gelaarsde Katjes kwijt wil, weet nu waar ze zeker gewenst zijn...

Lot van den Akker

Heel bijzonder recent geschenk

Op 16 september 2016 stopte onze verre vaste vrijwilliger Kees Hagen bij StOK. Hij heeft heel wat restauraties van oude – vaak stukgelezen – maar dierbare boeken op zijn naam staan. Ook bracht hij geregeld nieuwe boeken bij ons, die hij sorteerde uit de kringloop, zodat wij nooit dubbele exemplaren kregen. Als afscheidscadeau schonk hij ons vier nietig uitziende boekjes: maar oh, wat een unieke oude werkjes! Pas toen ze op de Thomaszolder bij het stapeltje 'invoeren' lagen, ontdekte ik wat een bijzondere schat het hier betrof! Gelukkig lagen ze nog bij elkaar, met een briefje erbij, zodat ze als één schenking kunnen worden verwerkt. Het zijn:

Kleine gedichten voor kinderen door Hieronymus van Alphen (ooit gekocht bij M. M. Couvée Lange Poten 41, La Haye), uitgegeven door J.G. van Terveen te Utrecht in ca. 1868. Goud op snee en met gekleurde steendrukken door P.W. M. Trap te Leyden. 108 pagina's. Afmetingen: 12,2 bij 18cm.

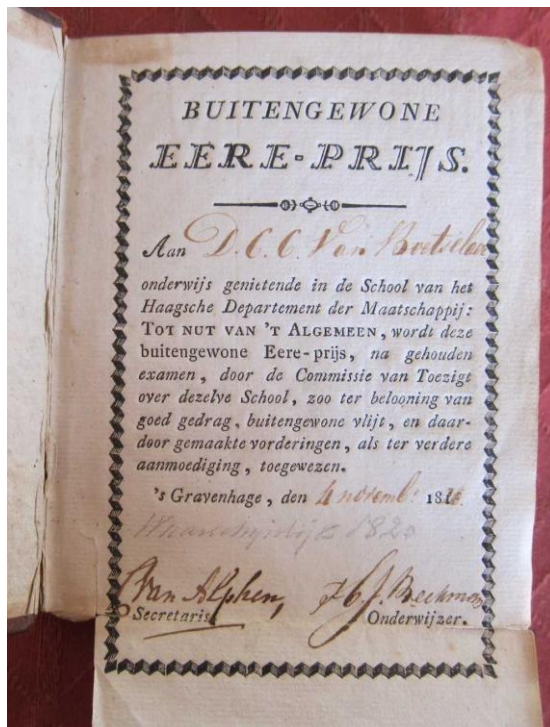
Genre: kindergedichten. (Achterin reclame voor andere uitgaven van Van Alphen, waaronder één in rood marokijn gebonden voor f 6,- gebonden en één in het Frans voor f 1,25. Daarnaast nog een aanbieding van de volledige dichtwerken van Van Alphen met een levensbericht van de dichter door Mr. J. I. D. Nepveu voor f. 6,40.)

Herfstbloempjes voor de lieve jeugd door Petronella Moens, met 8 handgekleurde prentjes van onbekende makelij, uitgegeven bij Schalekamp en Van de Grampel te Amsterdam in 1818. 160 pagina's. Afmetingen: 10 bij 13,5 cm. Genre: kindergedichten. (Voorin een voorgedrukt velletje papier ingeplakt, waarop staat: Buitengewone eere-prijs Aan D.C.C. Van Boetselaer, toegewezen te 's-Gravenhage, den 4e November 1820, ondertekend door Van Alphen, secretaris en Zb. J. Beekman, Onderwijzer.)

Gedichtjes voor de Nederlandsche Jeugd. Verzamelbundel door verschillende schrijvers, alleen voorin een plaatje. Achterin een lijst van de bronnen: W.H. Warnsinck, P. Moens, P. R. Feith, B. H. Lulofs, J. Immerzeel. Uitgegeven ca. 1820 door S. de Visser te 's Gravenhage. 93 pagina's. Afmetingen: 10 bij 15,5 cm. Genre: bloemlezing, kindergedichten.

Vaderlandsch A-B Boek voor de Nederlandsche jeugd door J.H. Swindens, met gravures in opdracht van de auteur door P. Wagenaar den Jongen en anderen (achterin een lijst van medewerkers), uitgegeven door W. Holtrop te Amsterdam in 1781. 61 pagina's. Afmetingen: 12 bij 19,5 cm. Genre: ABC-boek, leerboek, didactiek. (Zie ook de boekbespreking hierna.)

Lot van den Akker

Boekbespreking

Een bijzondere schenking

***Het Vaderlandsch A-B BOEK voor de Nederlandsche Jeugd* is het oudste boek (1781) dat zich tot nu toe in onze collectie bevindt. Voorin staat een handgeschreven annotatie door G. Meestz die vermeldt: Op een der catalogussen van Nijhoff te 's-Gravenhage staat het boekje dus omschreven: nr. 876 (Swildens) *Vaderlandsch A-B Boek voor de Nederlandsche Jeugd*. Amst. 1781. Ouvrage fort rare et très recherché pour les 32 gravures en taille douce dont il est orni. Exemplaire sur grand papier est a belle épreuves. (Zeer zeldzame uitgave en zeer gezocht om de 32 prenten in kopergravure waarmee hij is versierd. Exemplaar op stevig papier is een mooie drukproef) 26 maart 1880.**

Op de eerste bladzijden 6x het alfabet in verschillende lettertypes. Dan volgen de letters één voor één met een gravure en een verhaaltje:

A = de Akkerman Het nutste werk wordt van u verricht
Alles wat ons voedt en dekt zijn we aan u verplicht.

Gevolgd door een verhaaltje over de landbouw en brood bakken.

B = de Burger Gij beschermt de stad. Stel hierin uw eer
Dit moet ieder Burger doen, ook de grootste Heer.

C = de Cijfermeester Leer de kunst hoe men telt in 't kort
Kinderen leert dan hoe een groot uit vele kleintjes wordt.

D = Dijk en Duinen, Degen en Deugd

Dit laatste formuleert de schrijver als volgt: Deugd is: 'Eene standvastige geneigdheid om alles te doen wat men verplicht is te doen.'

Het wordt wat veel om het verhaal bij elke letter te beschrijven. Daarom alleen de letters met

Jeugd, gy ziet u zelve hier. Leer by deze print, Welke spelen 't nutfte zyn voor een Neêrlands kind.

't Koetje geeft ons melk en room; en het eet slechts gras. Alles wat van 't Koetje komt, komt den mensch te pas.

hun trefwoorden: E = Eendracht, F = Fruit, G = God (2 blz.), H = Haring, I = Indiaan, J = Jeugd, K = Koetje, L = Linnen, M = Moeder, N = Nêerland, O = Olie, P = Papier, Q = Quakzalver, R = Ruiters, S = Schip, T = Turf, U = Uur, V = Vader, W = Wol, X = Xantippe, IJ = IJzer, Z = zout. Alle onderwerpen gaan over het nut voor de mens en over vaderlandsliefde. Hierna komt een hoofdstuk over 'De eerste beginsels van het cijferen en van alle kunsten en handwerken.' Het begint met getallenreeksen tot 300.0000, breuken en Romeinse cijfers. Op de volgende pagina afbeeldingen van meetinstrumenten, een kompas, meetkundige figuren en een schip en huizen (om na te tekenen?)

Grondwaarheden

Dan volgen spel- en leesoefeningen met een soort leesplank, met de klinkers en medeklinkers apart benoemd. Vervolgens leeslesjes in een oplopende graad van moeilijkheid, waartussen ook een verbeelding van het heelal, met als middelpunt de zon en eromheen Mercurius, Venus, Aarde, Mars, Jupiter en Saturnus. Daar weer omheen een gespikkelde strook met de sterren en een buitenrand waar in staat: onzichtbaar. De laatste bladzijde bevat – ingelijst – vijf zogenaamde vaderlandsche grondwaarheden. Deze gaan over het bestuur van de provincies en de integriteit van de bestuurders van het land. Achterin staat nog de verantwoording over de vervaardiging van de prenten.

Doelgroep?

Hoewel de hele tekst gericht is op kinderen, blijken de onderwerpen daarvan het tegendeel. Het boekje zou ook heel goed gebruikt kunnen zijn voor onderricht aan volwassenen. Want hoeveel mensen konden aan het eind van de 18e eeuw lezen? De leerplichtwet was nog niet ingevoerd en arme kinderen moesten meewerken op het land of thuis. Door zelfstudie kon men (met veel moeite) toch nog iets hogerop komen. Vlijt, goed gedrag en godvruchtigheid zouden volgens dit boek de handleiding zijn voor een beter leven!

Verantwoording gravures

De volgende kunstenaars hebben de plaatjes voor de auteur gegraveerd:

J. Brasser: A, B, D, G, I, K, L, O, P, S, W, Y en het plaatje op blz. 7

N. van der Meer Junior: F, J, T, U, X en Z

C. Bogerts: G, N, M en Q

C. Brouwer: C, E, H, R en V

B. de Bakker: Het Heel-al

Onooglijk

Kaart- en lettersnijder J. Condet sneed de titel, het A-B, de versjes onder de plaatjes, de cijfers, de andere letters en het kaartje op de letter N. N. Numan zijn maakte de houtsneden boven en onder de letterdruk. Tot slot is het jammer dat de buitenkant er zo onooglijk uitziet. Het boek is gebonden in een soort grauw marmerpapier zonder opschrift of versiering. Dit komt waarschijnlijk

doordat het een drukproef betreft zoals voorin staat vermeld. Des te groter is de verrassing als je het boek openslaat.

Lot van den Akker

Boekbespreking

Hannes Brinker

Op zoek naar een seizoensgebonden boek om voor StOKpaardje een stukje te schrijven, had ik al snel uit eigen bibliotheek een flink aantal boeken te pakken, met in de titel Kerstmis, kerstfeest, kerst of kerstvakantie. Mooie kerstboeken, maar het lukte me niet het geschikte eruit te halen. Te veel van hetzelfde, te stichtelijk, te dun, te dik. Terug op de planken ermee. Hetzelfde gebeurde met de winterboeken: verhalenbundels van het genre mengelwerken, bedoeld om tijdens de lange winteravonden gezellig bij de kachel te lezen. Leuke boeken, met allerlei spelletjes en spannende verhalen, maar ook met veel cowboys en boeven. En erg veel kleine lettertjes. Ik zocht een niet te dik, niet al te belerend, avontuurlijk en typisch Hollands boek met echt winterse ambiance. Dat werd *Hannes Brinker of De Zilveren Schaatsen*.

Er waren vijf kanshebbers. Als eerste kwam er toen een Hannes Brinker uit de kast. Hollandser kon niet. Bovendien is het boek gekoppeld aan een van de beroemdste sterke verhalen uit onze folklore. Vervolgens nam ik een *'N kerstvacantie van Jaap en Niki* in handen, met al die mooie plaatjes van Jetses. Maar dat had ik al eens besproken. Het derde boek was *Als de grimmige Noord-Ooster waait*. Winterser kon ik het niet krijgen met die tekeningen van Tjeerd Bottema! Klopt, maar het betekende wél een 192 pagina's groot formaat om te lezen. Er kwamen nog twee serieuze kanshebbers bij: *Winter op de klaverwei* en *De kerstvacantie van Pieterjan*.

Vinger op het lek

Nu moest ik kiezen! Een actueel voorval schoot me te hulp. Medio november 2016 maakte het NOS Journaal melding van een vastberaden winkelier die zijn spulletjes droog wist te houden door een tijdlang zijn vinger op het lek in de waterleiding te plaatsen. Ik moest meteen denken aan die ferme knaap die Haarlem voor natte voeten wist te behoeden. Die deed dat door zijn duim in de lekkende dijk te proppen en dit een nacht lang vol te houden. In het hierna te bespreken boek beweert een zekere John deze mythe op school in Engeland te hebben geleerd. Die jonge held heette trouwens niet Hannes Brinker, want dát was de hoofdpersoon uit De zilveren schaatsenboeken.

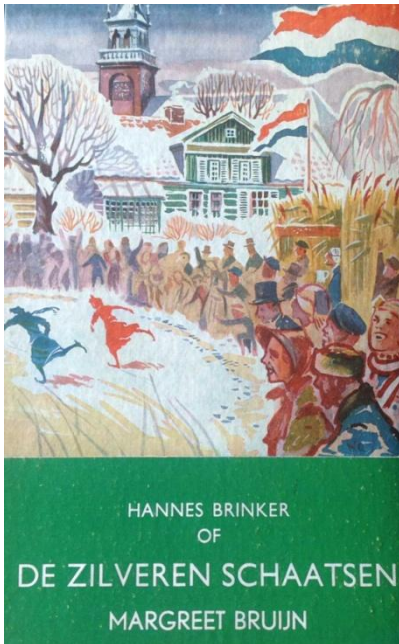
Drie Hannes Brinkers

Uit drie titelvarianten kon ik kiezen: *De zilveren schaatsen* (1923), *Hannes Brinker of De Zilveren Schaatsen* (1960) en *Hans Brinker of De Zilveren Schaatsen* (1983). De drie respectieve auteurs waren: P.J. Andriessen, Margreet Bruijn en Mary Mapes Dodge/Anita van der Ven. Ik had mijn keuze snel gemaakt. Twee factoren speelden hierbij een rol: de hoeveelheid te lezen bladzijden en de leesbaarheid voor een jong publiek. De nummers één en drie vielen dus af: de sterk gedateerde, hoewel vermakelijke 'navertelling' van Andriessen met 166 bladzijden, en de 250 pagina's lange vertaling door Van der Ven van *Hans Brinker or The Silver Skates* uit 1865. Diep in mijn hart had ik liever Andriessen tot winnaar verklaard, met zijn stemmige boekband in blauw, grijs en wit, met al die prachtige illustraties van Johan Braakensiek en Jan Sluijters. Bovendien had ik nog heldere herinneringen aan de aankoop van dit boek.

Hannes Brinker, de musical

Bij twee afvallers blijft er één winnaar over. Aanvechtbare methode, toegegeven, maar het pakt niet verkeerd voor me uit. De verplichte keuze voor Margreet Bruijn valt goed te verdedigen. Dit heeft alles te maken met de omvang en de leesbaarheid van haar boek. Het merendeel van de historische, toeristische, etnografische en folkloristische informatie, in ruime mate aangedragen door Van de Ven/Mapes Dodge en in mindere door Andriessen, heeft Bruijn weggelaten. Hierdoor wordt het verhaal niet aldoor onderbroken en ontstaat een voor kinderen van 9-12 prettig leesbaar boek. De volledige vertaling van Anita van der Ven is de versie die natuurlijk het dichtst in

de buurt van de originele tekst komt. Haar Hans Brinker lijkt mij echter niet geschikt voor jonge lezers. Het boek is te lijvig en geeft erg veel extra informatie. Volwassenen en de oudere jeugd kunnen er daarentegen een boeiend boek aan hebben. Het is ook een prima basis voor bewerkingen, zoals stripboek, tv-serie, speelfilm of musicalfilm. Het wachten is nu nog op *Hannes Brinker, de musical*.

Typisch Hollands, spannend en echt winters

Hannes Brinker of De Zilveren Schaatsen gaat over de lotgevallen van de familie Brinker: vader, moeder, zoon Hannes en zus Geertje. Het gezin bewoont een sober huisje in de polder en moet sinds vaders ziekte (krankzinnigheid, zegt Andriessen) in armoede leven. Het verhaal speelt zich af medio 19e eeuw, in een decembermaand die de koudste is sinds jaren. Hierdoor is er veel activiteit op het ijs, doen de kraampjes goede zaken, kan er op de schaats worden gereden en navenant fel gestreden, terwijl Hannes zijn werk op de scheepswerf moet staken. Bij de pakken neerzitten is hem echter vreemd. Dankzij de goede zorgen van moeder, de twee kinderen en dorpsgenoten, maar vooral van dokter Boekman geneest vader Brinker na tien jaar ziekte. Deze herinnert zich ineens weer van alles en wordt zo de sleutelfiguur bij de ontsluiting van de raadsels van de schat en het gouden horloge. Op nieuwjaarsdag wint Geertje Brinker de zilveren schaatsen. Mooier kan het jaar niet beginnen. Nadat de dokter zijn verloren gewaande zoon heeft teruggevonden, is het geluk nóg niet op. Hannes mag geneeskunde gaan studeren van dokter Boekman en als assistent bij hem gaan werken en inwonen. Brinker Sr. krijgt een goede betrekking en verhuist met vrouw en dochter naar Amsterdam, waar Hannes al snel de reputatie verwerft van knapste dokter van de stad.

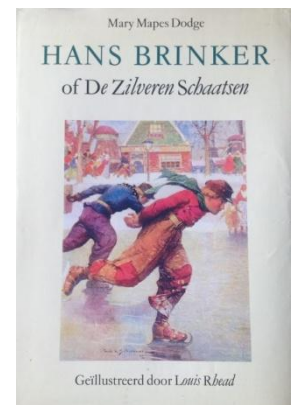
Op nieuwjaarsdag wint Geertje Brinker de zilveren schaatsen. Mooier kan het jaar niet beginnen. Nadat de dokter zijn verloren gewaande zoon heeft teruggevonden, is het geluk nóg niet op. Hannes mag geneeskunde gaan studeren van dokter Boekman en als assistent bij hem gaan werken en inwonen. Brinker Sr. krijgt een goede betrekking en verhuist met vrouw en dochter naar Amsterdam, waar Hannes al snel de reputatie verwerft van knapste dokter van de stad.

Over de schrijfster

Margreet Bruijn heeft 'een nieuw verhaal naar het oude boek', willen vertellen, 'een verhaal met de nadruk op de goeie, ouwe tijd, zonder allerlei wetenswaardigheden, die je op school ook van je meester wel leert.' In die opzet is zij geslaagd. Ze schrijft gezellig, met af en toe een vleugje W.G. van de Hulst. Ze weet spanning in het verhaal te leggen door een hele reeks vreemde voorvallen bijna geloofwaardig te maken. De winterse atmosfeer wordt goed beschreven. Ook illustrator Oortwijn deelt in het succes. In 1995 mocht de schrijver (1916-2010), dochter van de bekende romancier Cor Bruijn (*Keteltje, De dijken breken, Sil de strandjutter*), nog een herdruk meemaken.

Hannes Brinker oftewel De Zilveren Schaatsen

Volgens Mary Mapes Dodge heet haar boek *Hans Brinker or The Silver Skates*. In alle herdrukken van Margreet Bruijn ná 1960 is *Hans Brinker* uit de titel verdwenen. Alle tien drukken van P.J. Andriessen heten *De Zilveren Schaatsen*. De laatste herdruk van Anita van der Ven (1999) heet *Hans Brinker*. In 2009 komt dan *Hans Brinker: een oer-Hollands avontuur*, waarin de kleine blonde held-met-de-duim nota bene Hans Brinker heet. Ten slotte is er dan die komma achter Brinker (zie CBK van de KB), omdat niet echt duidelijk lijkt of *of* hier *oftewel* betekent.

Beeld van Nederland

Laat ik de lezer ten slotte wijzen op een mooi en waardevol boek, *Kinderen van Holland*, waarin een beeld van Nederland en de Nederlander in Amerikaanse kinderboeken wordt geschetst, in woord én beeld. Expert Saskia de Bodt schreef het in samenwerking met de Koninklijke Bibliotheek.

Bram van IJperen

Berichten uit Lijsje Lorresnor

Weer verliefd

Hij was mijn eerste grote liefde. Ik was 10 jaar toen ik hem leerde kennen. Zijn verhaal maakte grote indruk op mij. Hij kwam uit Frankrijk en reisde noodgedwongen het hele land door. Tijdens zijn reis overwon hij de ene na de andere narigheid, ik vond hem een held. Hij was mijn grote voorbeeld voor als het eens niet zo ging als ik mij voorgesteld had. Zijn verhaal eindigde gelukkig, hoewel hij niet voor mij koos en trouwde met iemand anders.

Ik kwam hem weer tegen toen ik bij StOK ging werken. Daar stond hij, een hele plank vol met het verhaal van zijn reis. StOK bezit wel 18 verschillende uitvoeringen van de held uit mijn kinderjaren. De oudste vind ik de mooiste, met prachtige gravures, een mooi lettertype op ragfijne bladzijden en gebonden in een fraai bandje. Ik was hem niet vergeten en de liefde bloeide weer op.

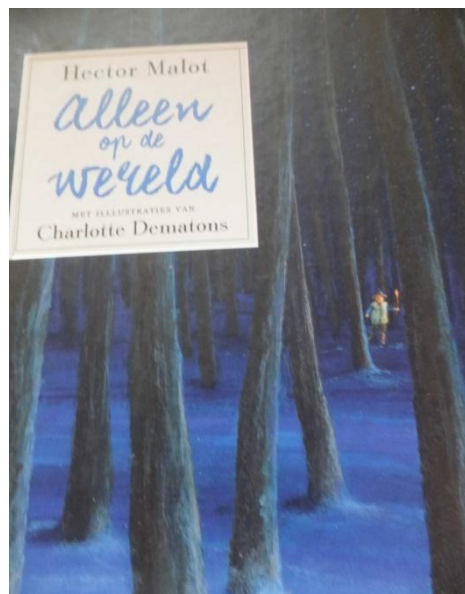
Kapitaaltje

Ik sta voor de étalage van de boekhandel en mijn blik wordt getrokken naar een boek met een sprookjesachtige voorplaat. Ik loop naar binnen om het boek beter te kunnen bekijken en mijn hart slaat een slagje over als ik ontdek dat het boek het verhaal vertelt van mijn jeugdliefde, Remi, de jongen uit *Alleen op de wereld* van Hector Malot.

Het is een gebonden uitgave. Mooi gebonden met een linnen rug en aan boven- en onderkant een kapitaaltje (linnen bandje), genaaide katernen en een leeslintje om tussen de bladzijden te leggen, zodat je weet waar je gebleven bent. Hertaald door Tiny Fisscher en schitterende, soms paginagrote illustraties van Charlotte Dematons. Kortom een prachtboek zoals er nog maar weinig worden uitgegeven. Remi gaat mee naar huis en ligt nu midden op onze grote tafel, opengeslagen bij de illustratie die het verhaal van Remi treffend weergeeft. Wat ben ik blij dat hij er weer is, Remi mijn jeugdliefde.

Tineke Aronson

Boek gezocht!

Helaas hebben we geen reacties gehad op onze vorige twee zoekopdrachten. Het eerste exemplaar gaat over een boekje met plaatjes van Tjeerd Bottema, waarin een moeder vertelt over Mietje en Pietje en een vader over de Bremer stadsmuzikanten. Het andere boek gaat over het ontstaan van allerlei eigenschappen van dieren (bijv. 'Hoe komt de flamingo aan zijn lange nek?'). Ook komt er een oude man in voor.

De nieuwe vraag gaat over een klein, dun boekje, waarin een jongetje maar niet wil gaan slapen. Hij heet Paultje en noemt zichzelf Pau-Pau. Hij logeert bij tante Koosje (?) en zij laat zijn bedje door een 'dienstman' naar zolder brengen omdat hij toch niet wil slapen. Het boekje dateert uit ca. 1925 en is dus geen Gouden Boekje. De plaatjes zijn van B. Midderigh-Bokhorst. We zoeken de titel en/of waar het boekje te koop is. Helpt u mee zoeken?

Lot van den Akker

Weet u over welk boek het zou kunnen gaan, of hebt u zelf een zoekvraag dan kunt u mailen naar info@stichtingtoudeskinderboek.nl.

Colofon

Stichting 't Oude Kinderboek
Brink 70
7411 BW Deventer
0570-675700
info@stichtingtoudekinderboek.nl
www.stichtingtoudekinderboek.nl
ISSN 1873-9474 (gedrukt)
ISSN 2211-7989 (online)
IBAN NL18 RABO 0140 7488 65
StOK is een culturele ANBI

Doelstelling

Het verzamelen, bewaren, ter inzage geven, uitlenen van en informeren over in principe niet recent verschenen kinder- en jeugdliteratuur, in het bijzonder uit het Nederlandse taalgebied.

Redactie StOKpaardje

Lot van den Akker, Tineke Aronson, René de Bie, Diederik Gerth van Wijk, Candida van der Horst, Joyce Noordergraaf

Sluitingsdatum kopij volgende nummer: maandag 20 maart 2017

Stichting 't Oude Kinderboek heeft ernaar gestreefd om de rechten betreffende de illustraties en de afbeeldingen te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten hierop te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot Stichting 't Oude Kinderboek wenden.

Zonder toestemming van StOK mag niets uit de artikelen worden overgenomen.

Heeft u naar aanleiding van de nieuwsbrief vragen of opmerkingen, dan kunt u ons [mailen](#) of bellen.

